

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZALLÁS :
Piacsor 452 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. v. s. á. nap, kedden, csőtörtőkön és szombaton.
{ Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár : négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., negyedszor 4 kr. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. }

KIADÓ-HIVATAL :
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, ápril 30-án 1862.

(D) A napi politikában Ratazzi körirata, és Palmerston nagy fontosságú nyilatkozata után megint szélségsend állott be; s már általában közmegegyezésre vált az, hogy ezen év háboru nélkül fog eltelni.

Ezen nézet annyira uralkodó, sőt annyira biztosnak is látszik, hogy már az osztrák hadseregben is sereg leszállításról, s a hadseregbe való kiadás apasztásáról hoznak hírt a lapok.

Az egy időre békés kilátásokat még inkább kezdi előtérbe állítani az is, hogy a keleti események nem örvendhettek oly gyors előhaladásnak mint a minöket attól az európai közfigyelem várt.

A görögországi mozgalom jó részt véghanyatlásnál van, a montenegrói és hercegovinai gyilkolások pedig kevesebb mogasztos iránynyal bírnak hogysen azokhoz igen nagy politikai föltételeket lehetne kötni. Az egyes faluk megrohanásai, egyes családok összemészárlása, melyeknek a feketehegyiek nem ritkán adják példáját, kevesebb rokonszenvet keltenek az érettebb politikusoknál, mint szokott lenni az oly rokonszenvet, mely valamely ügyet európai kérdéssé szentesít.

Tagadhatlan azonban, hogy nyugat Európa magatartásában a bekövetkező, habár nem közvetlen közelségben álló viszályok csirái most is láthatók.

Az olasz miniszter körirata alapja az ország folytonos irányának és szándékának, mely irányt Palmerstonnak az olasz ügy mellett annyi buzgalmat eláruló nyilatkozata, mint a közvélemény aegisze alatt állót tüntetett fel; s valamely kérdés megérésére nagy fontossággal bír az, ha Anglia annak igazságát bevallja és nyíltan elismeri.

Emlékeztetünk Nápoly sorsára, midőn a diplomatiái követelésekben Anglia- s Franciaország kifáradott sorsára hagyta azon országot; Anglia nem tett semmit, csak mellette nyilatkozott, Franciaország pedig hagyta menni az eseményeket, melyek a végén Nápoly sorsa felett döntenek.

Igy áll most a római kérdés is; a pápa világhatalmának czélszerűsége ellen emeli szavát az angol miniszterelnök, s csak hamar utánna láthatjuk, hogy a francia hatalom is megszorító befolyással kezd lenni azon eljárásban, melyet a nápolyi király a pápai birtokban szerveztető a Nápolyt háborító hadseregeket.

Mint védője a pápai uralomnak, áll a francia hadsereg Rómában; de ez ürtügy alatt mind inkább kezd maga rendelkezni ottan, s vajjon intézkedései által nem lassan egyengeti-e az olasz egység útját?

Ratazzi mielőtt a miniszteri tárczát átvette, nyíltan mondá ki bizalmát a francia politika iránt; ő akkortájt sokat forgott Párisba, s mondják, hogy Napoleontól hozta utasításait.

És mit látunk Ratazzi politikai programjában? Lemond-e ő abban a Róma és Velence irányában olasz célokról, változtatja-e Cavour politikáját, megtagadja-e azon nagy reményt, hogy Olaszországnak egygyé kell lennie, a középtengertől az Adriáig?

Mind ezt Ratazzi nem teszi, s bátran és határozottan lépik Cavour nyomdokába.

Ha a politikai viszonyokat csak nagyjában is észleljük, látni való, hogy Európa csak ideig-óráig szenderülhet a béke párnáin, és a nagyhatalmasságok azon kénytelenségnek vannak kitéve, hogy nagy hadsereget tartsanak, s magukat az eseményekre készen tartassák.

B. Eötvös József válasza a máramarosi ruthenek íratára.

(A válasz az íratot aláírók elsejéhez, Ilyasovics) György, tarackózi kerül. alesperes urhoz van intézve)

Főtisztelendő Alesperes ur!

Váradi Gábor ur szívessege által vettem a nagybecsű, ajánbelyet Önök nékem, mint az 1861-ik évi országgyűlés által a nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottmány elnökének elismerésük jeléül küldöttek. — Fogadja a főtisztelendő ur s fejezze ki nevében öszinte hálátam mindazoknak, kiknek e megtisztelést köszönöm, mely előttem csak annál is nagyobb becses bir, mert benne nem annyira személyem iránti rokonszenvének, mint inkább azon egyetértésnek

zálogát látom, melyre a honnak soha több szüksége nem vala, mint éppen e jelen pillanatban s a nemzetiségi kérdésre nézve.

Nem osztoz azoknak nézetét, kik e kérdést, mely hazánkban az utolsó időben felmerült és annyi élénk vitatkozásokra s néhez surlódásokra adott alkalmat, kifejlődésünk akadályának tekintik.

Mintán az országban létező különböző nemzetiségek kifejlődésüknek egyedüli garanciáját, csak azon alkotmányos jogok szabad gyakorlatában kereshetik, melyekkel az 1848 ki törvények e hazának minden rendű s ajku polgárait egyiránt felruházzák, s mintán más részről az ország alkotmányos szabadsága csak akkor áll biztos alapokon, ha benne az ország minden lakói anyagi s szellemi javainak s így saját nemzetiségüknek is garanciáját találják: nem szenved semmi kétséget, hogy saját kárunk nélkül sem az egyes nemzetiségek oly valamit nem kívánhatnak, midlalt a közös haza fennállása és alkotmányos szabadsága veszélyeztetnék, sem az állam egységének érdekében nem léphet fel oly követelésekkel, melyek által az e haza területén lakó különböző nemzetiségek szabad kifejlődésükben akadályozva érzének magukat, s hogy e szerint hazánk alkotmányos állása s a különböző nemzetiségek szabad kifejlődése oly érdek, melyek egymással nemcsak nem állanak ellentétben, sőt, melyek között a legszorosabb összeköttetés létezik.

Nézetem szerint, alkotmányos szabadságunk helyreállítása s a nemzetiségi kérdés megoldása csak egytt képzhető s ép azért én a nemzetiségi kérdést, melyben sokan csak alkotmányos szabadságunk veszélyét látják, inkább szabadságunk legbiztosabb garanciájának tekintem.

De épen, mert így vagyok meggyőződve s erősen hiszem, hogy a látszólag oly nehéz kérdés megoldására nem szükséges más, mint hogy érdekeink közösségét, melyről a vita hevében megfeledkeztünk, szemünk előtt tartanuk: kétfős örömmel üdvözöltem önök nyilatkozatát, melyből látom, hogy a nemzetiségi kérdés megoldásának azon legfőbb kelleke, legalább Máramaros ruthen lakói között nemhiányzik többé.

Önök engem tiszteltek meg az által, hogy nyilatkozatukat hozzám intézték, engedjék meg tehát, érte én mondjam ki mind azoknak köszönetét, kik hazánk jövőjét szívükön viselik.

Önök nyilatkozata, mely a polgári szabadság barátait örömmel tölti el, talán eszébe fogja juttatni ellenségeinek, hogy az idő lejárt, melyben a különböző nemzetiségek közötti ellentét békés kifejlődésünk s alkotmányos szabadságunk akadályán használtatott fel, s bizonyosan egy új kapesot fog képezni azon kötelek között, melyek nemcsak e hon ruthen s magyar ajku lakói, hanem az ország minden nemzetiségét annyi századokon át egy nemzeté fűzték.

Nehéz időket éltünk, de a szomorú évek meghozták gyümölcsüket, mert megtanítottak egyenlenségünk következésre, s ha közöttünk ezennél is egyes kérdések iránt véleménykülönbségek léteznének s néha hevesebb vita támadna, erősen hiszem, hogy ezennél sem saját hevünk, sem elleneink fondorkodásai nem fogják elfelejtetni azt, mit szigorú mesterektől, de annál jobban tanultunk meg: hogy valamit múltunk egy vala, úgy a jövőben egysors vá reánk, s hogy a szabadság vagy az elnyomás e hon minden nemzetiségét lakóira csak közös lehet.

S most, midőn a Főtisztelendő urat ismételve kérem, hogy köszönetemet azon máramarosi polgártársaimmal közölni sziveskedjék, kik engem becses emlékükkkel megtiszteltek, fogadja egyszersmind hazafii tisztelettem öszinte kifejezését, melylyel maradok alázatos szolgálja B. E. Ö. t. v. ö. J. o. z. s. e. f. „M. O.”

Felső-Fehérmegye, apr. 20. 1862.

Az ujonczállítás megyénk külterületében mart. 29 én, belterületében pedig apr. 15 én fejeztetett be. A megyére ki rótt illeték összege 176 számból álló, melyből a külterület népességére 106 jut; öt nap tartó vizsgálat után az előrendelt 560 ujoncz-kötelezett seregéből 81 találatot alkalmasság. Az illeték hátramaradt részét, a sorozó-bizottmány a belterületből reméllé megkapthato, és lön nagy-szerű csalódás, midőn a belterület 600-at tulbaladó fiatal táborából, csak 31 találatot, a többiek nagy része illegál eltávoztotnak, és más része örökre szolgálatképtelenné iratott, a hátralék 64 legény, biheőleg törvény után elő fog állitani. A sorozást legérdekesebbé tévé egy volderi ujoncz, ki kiskorától fogva női képének és hajlamának engedve női munkákkal foglalkozott, és sorsbuzásra nagy bajjal, női öltönyben jelent meg; de a vizsgálat alkalmával közmegeleptésre ép férfiak találatot; kit mindamellett a bizottmány némely női östönök jelei miatt siránkozására felmentett. Feltűnt azon jelenet is, midőn egy különben izmos, erős román ifjut kissé visszataszító külseje miatt a bizottmány katonási része az orvosok ajánlata daczára el nem fogadott, s így a természet mintája kigunyoltatott. A bu-záról méltán írták: hogy ő az Isten szemefénye; ezt tartva szemelött e kiintetésben ezuttal csak kevés de jó kedvt magyar ifju részesült. Az egész sorozásmunkalátához, hogy nemzetiségi kedvezmény gyanujának még csak árnya se közelíthete, megyénk főispánja és főbírák Csongrádi érellyes és többzőri óvasos észrevételei nagy befolyással voltak.

Mig a sorozás bevégeztetett, a sok felírás- és akadályval vajudó megyei törvényszék is valahára létre jött.

Az elnökséget, hogy megyénk jövője koczkára ne tétessék, főbírák Csongrádi István többek felkérésére ideiglenesen elfogadá, törvényszéki ülnököknek 8 és 7 száz forint évi fizetéssel kinevezettek: Szikszai, Izekutz, Tamási, Ivánovits és Popovits nevű rendelkezés alatti hivatalnokok. Allam-ügyész: Marosán, segédje: Szoboszlai Károly v. aljegyző, törvényszéki aljegyző: Eperjesi Albert, ígató: Vapier Károly v. t. sz. ülnök; irnokok: Opris János, Gilyén Lajos, Hints József stb. Közülük többeket ismerve, velük kezét szoritánk; kiket nem ismerünk, azoktól megvárjuk, reméljük, miszerint ügyfognak magukat megismertetni, hogy az ismeretség megyénkre nézve közmegelegetést szüljön.

Csiki József.

V. Gálfalva, apr. 21. 1862.

A „Kolozsvári Közlöny” f. évi 61-ik számában a kül-tilloí év. ref. egyházmegyének július 11-kén D. Szemátonban tartott részletes zsinatáról egy tudósítást küld be B. mely tudósítás utolsó czikkében ez áll: „Megemlítem még közszeretben álló esperes atyánkfiaón azon czélszerű intézkedését, miszerint a rész. zsinat tartását egy közép-pontira D. Szentmártonba tette át, követvén ebben a maros-megyei jeles esperest, s megkíméli ez által az ily gytlés-ek tartására köteles megyék papi családainak csendét és nyugalmát.” Ezen tudósítás által felbivatva érzem magamat a tényállást felvilágosítani. Arra nézve, hogy a rész. zsinatok kerülőleg, vagy központi helyen tartassanak; s ez az ajánlatot a mglos fő-egyházi tanács is helyben hagyta, és így a r. zsinatok kerülőleg tartása egyházi két főbb testület által elfogadtatván, rendelés alapjává emeltetett, — tudósító felhozott, a központosítás érdekében tett működés-met méltányló szavait el nem fogadhatom; nem, még azon esetben is, ha talán egyéni nézetem a központosítást látná czélszerűbbnek; nem azért, mivel tudósító felhozott szavai a felsőbb rendeletek nem tudását, vagy a mindenesetre rosszabb, szándékos nem teljesítését feltételezik, mi sem egyéni nézetemmel, sem e dologi hivatali eljárásaimmal nem egyeztethető. De menjünk át a tényállásra: a tavaszi rész. zsinat tartására az egyházmegyében bevett rendelkezési kö-vekező egyházat felszólítottam, hogy a r. zsinat elfogadá-sára a szükséges előkészületeket tegye meg; az érdekllett egyház vissza irt, hogy a jelen évbni drágaság miatt nem érezvén magát elég erősnek a r. zsinatot nagy áldozat nél-kül eltartani, fogadnák el a r. zsinat tartási váltásdíjban bi-zonyos olyan összeget, melyet fizetni az egyház el birjon; én ösmerve mind egyházaink szegénységét általában, mind a jelen é. bení országos terméketlenségéből eredett nyomasztó drágaságot, figyelembe véve továbbá a köz zsinat fen tisz-telt rendelkezésben nyilvánítt azon óhaját, „hogy a rész. zsinat tartási költséggel mentől kevesebbet terheltesse az egyházak”, — tudva a r. zsinatnak azon megállapodását is, hogy a r. zsinatot kebleben elfogadni nem tudó egyházról a megváltási díj elfogadtassék, és az érdekllett egyházzal, mely első rangú vagyonos egyházainkhoz tartozik 20 o. é ft megváltási díjt elfogadtam, és a r. zsinatot D. Szemátonba hivatam össze. Ezek szerint a tavaszi r. zsinatnak D. Szemá-tonba összehívása éppen nem központosítási nézetből történt, s ezérti intézkedésért a tudósító helyeslését is éppen azon oknál fogva el nem fogadhatom.

Végre tudósító czikke reméli, hogy a megváltási pénz elosztása körüli jogtalanság figyelmemet nem fogja elkerülni. Mintán a fenn tisztelt rendelet értelmében a r. zsinatok ez-után kerülőleg fognak egyházmegyében tartatni, és mintán központi tartás csak valamely egyház nyomasztó szegény-sége esetében, vagy rendkívüli körülmények között fog lenni, és e szerint az ezután központilag tartandó r. zsinatok nem fogják az egyházak jövedelmét apasztani, hanem a meg-jeleni kötelesek fognak saját élelmézesükről gondoskodni, megváltási díjosztály nem fog többször előkerülni, s így tudósító figyelmeztetése felesleges lett.

Befejezésül legyen szabad nekem is egy figyelmeztetést intéznem tudósítóhoz, mint lelkesztársához. Ön irmodora, főleg a r. zsinat tárgyai elsőjének leírásában, a leggyöngé-deben fejezve is ki, szenvedélyes; nyer-e ez által az ügy? nyer-e ez által a szózatúbbságot nyert derék sz.-dányáni lelkész-társunk B. A.? (tudósító saját szavai). Szeli-düle ez által a tudósítótól vezérnek nevezett „E. M. és az általa tévutra vezetett kisebb rész?” Egy ilyen irmodor, Jézusnak okos szelidséget parancsoló tanával meg-egyeztethető-e? A biggadt vér a mérsékles legbiztosabban számithat győzelemre, becsültetésre mindig.

Fogarasi Sámuel,
kültilloí ref. esperes.

Nagy-Várud, ápril 25. 1862.

Bihari levelek.

Biharmegyének ez idő szerinti első tisztí ülése tegnap tartatott meg, legújabbán kinevezett főispáni helytartó méltóságos Hajdu Lajos ur elnökle alatt. Ez ülés folyama, mennyire az a közéletbe kiszivárgott, a következő volt: Az

idő óta csendes öröklet áldozata, mely azon promethetisi kin következménye, mely lelkét földlata, mivel feje töltött volt zsebében. — Most olvassuk egy külföldi lapban, hogy valaki ugyan ily komolyt talált föl s 20 millióért kinalja titkát az illető kormányoknak. Ha azt a szegény szegedi kézművest segítjük, a roppant borderejű fölfedezés dícsősége hazánkfiák, haszna hazánkfiák volna.

— Feuillel Octáv, a franciaia akademia új tagja, Montalambert, mint ez idő szerinti kancellár által mutatott be az udvarnál. A császár azt mondta, hogy Feuillel Octávót a jelenkor egyik legkitűnőbb írójának tartja. (Néma meghajlás Montalambert részéről.) Azonkívül, meg van győződve, hogy családjának és személyének is híve. (Néma meghajlás Montalambert részéről.) Most a császár az ultramontán érzelmű grófhoz fordulván, mondá: „Mindketten nagy veszteséget szenvedtünk nem rég, ön testvérenek halála által, ki a hadsereg legjobb tisztjeinek egyike volt, s ki előtt fényes pályá állott még. Ő híve volt családom és kormányomnak.” Midőn Montalambert felelte, hogy ő testvérével sohasem vitakozott a politikáról, mert e téren soha sem tudtak egymással megegyezni, mondá a császár nagy nyugodtsággal: „Ez bizonyítja, hogy a legbecsületesebb emberek között is lehet véleménykülönbség. Ön és magam érdekében óhajtom Montalambert, hogy egykor helyesen ítélhessük és ismerjük meg egymást. (Ismételt néma meghajlás Montalambert részéről.)

— Simonffy Kálmán az első magyar operetről, mely husvét-hétfőn adatott a budai népszínházban először: („Szerelem kántor”, szövegét írta Bényei, zenéjét Allaga Géza) igen dícsőreleg nyilatkozott, s ajánlja, hogy a nemzeti színház is átvégye játékrandéba; mi, ugymond, nem lesz méltósága ellen. Ez alkalommal jegyzi meg a „Sürgöny”, hogy a pesti nemzeti színpadon már 1848 előtt is adtak egy magyar operettet, ezime „Tündérlak” volt, s az ily című ismeretes énekes vígjátékból vala átdolgozva. Ennek zenéjét Egressy Béni írta, tehát tulajdonképen ez volt első magyar operette.

— Persiából egy vérfagylaló eseményt írnak a „D. Z.”-nak. Febr. 25-én este egy fogoly szállítmány érkezett Teheranba; a foglyok közből többet vettek tiszokul letartoztatott honfitársaikkal együtt. A király mindaz 57 egyén felett kimondá a halálítéletet, mit gyorsan végre is hajtottak nehogy az idegen consulok beléavatkozzanak. Kilenc órakor reggel kötelekkel összefűzött ember gomolyag voncoltatott elő a kivégzés helyére; hol a hadügyminiszter nyakra-főre foglalkozott az előkészületekkel. A kivégzési tér egyik oldalára az elítéltek faszegek- és kötelekkel odatekeltettek, s mindeniknek ballába kötéllel magasra huztatott. Egy óráig kintlódott így. Ekkor egy katonacsapat 130 lépésre az elítéltektől sorba helyeztetett, később 60 lépésre állították fel. A parancsra roppogott a sortűz, de egy golyó sem talált, felléven szöszölve a katonák a miatt, hogy őket böhörökul kívánják használni. Jött a másik csapat, ismét sortűz, melyre mintegy 4 ember elesett. Az agyon lödözés másfél óráig tartott, s ez alatt tíz csapat lőtt, mindenik 100 személyből állva. Végül csak négy elítelt maradt életbe, kiket azután a böhörök öklöztek agyon. A nyaktól elválasztott fejek lándzsákba szurvatva győzelemjelként hordattak szét a városban! Hová vetemedik az ember!

— A budweisi püspöknek miniszterileg történt megrovására, a februári patens egyházi megünnepelésének mellözéseért, az egyházmegyei papságnak méltóságos főpásztora iránti szeretetét s bizalmát nem hogy csökkentette volna, de sőt még inkább fokozta. A „Vírúd” arról értesül, hogy a püspöki consistorium az egyházmegye távollétében elhatározá, ő méltóságának Bécsből leendő vizsátértekor azonnal köszönetet s teljes bizalmat nyilvánítani azon semleges magatartásért, melyet a februári patensnek megünnepelését illetőleg elfoglalt. Ezenkívül az egyházmegye több részéből részvétnyilatkozatok intézettek bű papsága részéről a derék főpásztorhoz, az államminiszterium általi megrovatásért, s köszönet-szavazások azért, hogy papságát a hívek nemzeti érdeklődésével ellenkezőbe jöni nem engedte, miután miniszterileg is be lön valva, hogy Csehországban különféle politikai pártok léteznek.

Nemzeti színház.

(r) Szombaton, apr. 26-kán „Lammermoori Lucia” került színpadra Stéger Ferenc második vendégjátékánál, mely alkalommal a színház minden zugában megtelt hallgatókkal. A helyek oly kaposak valának, hogy az úgynevezett „földszint” nagy része is zártkörűekké alakítottatott át. Jeles művész vendégünk éneke és játéka egyaránt művészi volt, s a közönség zajos tapsokkal, kibívásokkal és éljenzésekkel nyilvánítá teljes elismerését azon rendkívüli műveltségért, melyben az alkalommal részesítették. Mindezek felett nagybátas volt Stéger ur éneke a dalmü végjelentében, midőn a lesújtott szív reménytelenségének, a férfui fájdalom szilaj kitörésének festői ábrázolását oly hajlódó énekkel nyújtá; ő épp oly olvatag mint hatalmas és rendkívül terjedelemmel bíró hangjával, e jelenetben felülmúlhatlan magas zenészi életet nyújtott. Örömmel jegyezzük fel azt is, hogy Térey Antonia, naponnan szerződött sopranénekesnőnk, a czimszerepben kitűnő sikerrel felelt meg nehéz feladatának; kivált örüllő jelenetben annyira megnyerte közönségünk tetszését, hogy négyezer egymásután kitapsoltattott, s zajos éljenzéssel üdvözöltetett, a mit a méltánylat öszinte jétűl vehet. Tóthfalusi ez alkalommal először lépett föl kitűnőbb szerepben; hangja tiszta, s meg lehetős bariton, de énekelőadása sok kívánnivalót hagy fen; egészen kezdőnek látszik, s e látszat nem kevesebb a valószínűságnál; azonban szakadatlan tanulmány mellett hangját heves zenei eszközöz fejtheti.

Vasárnap, april 27-én: „Dobó Katicza.” Gyalai (Homonnai) mint mindig jeles vala. Szöllősi Rózsa a Katicza szerepében csinosan játszott; Paulay szépen személyesíté Balassát; de az se jeles, se csinos, se szép nem vala, hogy Komáromi oly ingerülten s fenhangon kiáltott rá a sugóra, hogy sugorj már valamit! Ezzel minden illúsiót öszserontott, s művészi cél helyett elérte azt, hogy tudtára adta a közönségnek, miszerint nem ő oka: ha nem szólhat,

hanem a sugó, ki száját eltátotta; de ezen szerepen kívül lépés által egyszersmind nem keveset ártott a dráma méltóságának, mely, fájdalom, ily s több más okok miatt ugy is naponta sülyed az opera mellett. Nem bísszük, hogy valaki bármilyen szempontból is igazolhassa ama tulragadtatást, mely az ez esti előadást oly disztelenül megzavarta. Sajnáljuk az egész esetet magáért a cselekvőért, ki hasznos tag, s játszó társaiért, kik maguk is észrevehetőleg megütözték a dolgon. Hogy ez intermezzonak minő hatása volt a közönségre, minek magyarázzuk!

Hétfőn, april 28 kán: „Negyedik László”, szomorujáték Dobsától csekély számú közönség előtt.

Kedden, april 29-én: „A szinész”, vígjáték egy felvonásban Fournier után fordítva és „Károly ur bógara”, Dobsa Lajos eleven folyamú szintén egy felvonásos vígjátéka került színpadra. Mindkét darab előadása igen sikerült vala, s ebben legérdemesbék Paulayné, Szöllősi Piroksa és Rózsa, Gyulai és Paulay.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, apr. 22. A görög felkelésre, s a joniai szigetek parlamentjének a Görögországhoz csatlakozás érdekében tett nyilatkozataira vonatkozólag a „Morning Star” következőleg emlékezik: „Bizonyos, hogy az angol nemzetnek semmi érdeke nincs abban, hogy a joniai szigeteket megtartsa. Egy súlyos terhet képeznek ezek Angliára nézve, mely tehát háboru esetében elviselhetlenül válhatik. A szigetek lakóinak száma nem haladja meg a 40,000-et, kik évenként 250,000 fontot fizetnek az őket oltalmazó intézetek fenntartására, s nekünk ez összeghez még 280,000 fontot kell tenünk, hogy a joniaiakat, akarunk ellen védelmezni. E véduraság már 48 éve tart, tehát már 13 millió 400,000 fontunkba került, s ezen angol zsebekből vett roppant összegért Anglia semmit sem kapott egyebet, mint gyűlöletet, s háboru esetre egy nehéz terhet. Nekünk becsületünk és zsebtünk érdekében le kell mondanunk e véduraságról. Görögországgal egyesülten a szigetek épp ugy biztosíva lennének idegen hatalmak megtámadásai ellen, mint maga Görögország. Görögország ez által semmi veszélyes nagyobódást nem nyerne, a drága európai sulygegy nem fogna megrendítenni, Anglia felmentetnének egy gyűlöletes felelősség alól, s az angol nemzet egy hálátlan és súlyos teherrel könnyebbülne.”

Franciaország. Páris, apr. 23. A donai-törvényszék által Mirés ügyében hozott ítélet következőleg hangzik: „A törvényszék megsemmisíti a párisi fenyítő rendőri törvényszéknek 1861. júl. 11-én hozott ítéletét, Mirést és Simeon grófot a költségektől fölmenti. Mirés szabad lábra helyeztetését, ha ellene más vádak nem léteznének, elrendeli. A vasuti cásák és a Mirés lakában és másol lefoglalt könyvek, jegyzőkönyvek, levelezések és papírok visszaadását, s pedig minden költség nélkül elrendeli.” Azon szakavknál, melyek Mirésnek szabadságát visszaadták, a hallgatóság oly zajos tapsban tört ki, hogy az államügyész kívánsága folytán a közönség egyik tagja, az előbb parancsára esendőrök által távollatott el a tereméből, s a többieknek is tudtára adatott, hogy ismétlés esetében hasonlóan járnak. Ennek folytán aztán az ítélet felolvasása alatt esend ualagott. Mirés 21-én érkezett Párisba. 11 óra volt, midőn palotájába bahuatott. Itt számosan üdvözölték őt, a többi közt két igralmas néne, kik őt, midőn beteg volt, ápolták. Mirés megpillantván őket, rögön leszállt kocsiából, és kezét szorított velük. Vele volt neje és leánya, Polignac hercegnő. Douaiban a felmentő ítéletet mind a törvényszéki teremben, mind az utcán örömmel fogadták. A nők virágokat dobtak felé és kezét szorították vele. Mirés a végtagyalás után megülelte védőjét, megköszönte a törvényszéknek a felmentő ítéletét és így szól: „Végre tehát elértem célomat. Becsületem meg van mentve, a miben egyébiránt sohasem kételkedtem. Megbocsátok ellenségeimnek.” Aztán a nőkhöz fordulván, így szól: „Köszönöm önöknek rokonszenvők nyilvánulását. Donai város nemsokára tapasztalni fogja, hogy nem vagyok hálátlan.”

A szabad lábra helyezett bankárnál e hó 22-én 3000 ember jegyeztette be magát. Hétfőn este, lakása ünnepelesen kivolt világítva. Douaiban tartózkodást egy nagyszerű pénzügyi terv kidolgozására használta fel. E város ugyanis nem akarván a többiek mögött maradni, nagyszerű szépitési munkálatait csak pénzübiány miatt nem eszközölte, s Mirés most egy részvényes társulatot szándékozik e célra alakítani. Hír szerint Mirés perének kimenetele visszahatást gyakorolhatna a mostani franciaia kabinetre, minthogy azon miniszterek, kik az ő befolyását eszközölték, kilépnének a kabinetből.

Páris, apr. 22. Lavalette szombaton, Goyon grófnő pedig már csütörtökön utazik vissza Rómába. Az ottani diplomaii válság kimenetele azonban, mindezek dacára is titok mindenki előtt. Lavalette semmiesetre sem utazott volna vissza, ha azon biztosítást nem adtak volna neki, hogy Goyon nemsokára vissza fog hivni. Sőt azt állítják, hogy e biztosítást írásban viszi magával. Goyon grófnő ellenben, tegnap a tuileriakban ebédelt, s a császári pár részéről azon biztosítást nyerte, hogy teljesen nyugodt lehet. Goyon tábornok, kinek szolgálatait a császár nagyra becsülte, megtartja parancsnokságát Rómában. Ez utóbbi hír a legjobb forrásból származik, s így valóban az időtől kell várni e bonyolodott kérdés kibontakozását.

A „Köln Ztg.” brüsseli levelezője szerint az orleanisták működéséről Franciaországban igen sokat beszélnek. A párt oly reményekben ringatja magát, melyeknek teljesítése, legalább a közeljövőben, nem várható. A párisi gróf miniszterium alakításáról gondolkozik. Amale herceg, köztársaságiasan viseli magát, s azon hirt terjesztik rola, hogy egy netaáni mozgalom esetében, előki jelöltépké szándékoznék föllépni. Franciaországban szélesen el vannak e hírek terjedve. Amalia özvegy királynéknak szándéka van, a kiállítás folyamán alatt Londonban nyílt salont tartani, és a francziákat magánál elfogadni. Az orleanisták minden áron részükre akarják hódítani a republikánusokat.

Olaszország. Turin, apr. 20. Victor Emanuel nápolyi útjának igen fontos következtése lehet, mely eddig alig jutott valakinek észébe. Ratazzi ugyanis az utóbbi minisztertanácsban komolyan indítványozta, hogy a kormány székhelye ideiglenesen Turinból helyeztessék át Nápolyba; ez szerinte a legbiztosabb mód, megnyugtani a déli tartományokat. E tekintetben elhatározás még nem történt. A király azt felelte Ratazzi indítványára, hogy majd megfontolja a dolgot.

Turin, apr. 23. A király 22-én csakugyan elutazott Nápolyba: a bel- és tengerészetiügyi miniszterek kísérték ő felségét. A tengeri ut valódi diadalmenet lesz, ha beteljesül, hogy az angol és francia hajóhadak parancsot kaptak ő felsége útjának diszkiszeretét képezni. A porosz követ kivételével, az egész diplomaii testület a király kíséretében van, hogy saját szemével győződjék meg a déli viszonyok miben létezől.

Beszélik, hogy Victor Emanuel király incognito meglátogatni szándékszik a pápai területen fekvő „La Rusinella” birtokát. A király különös módon jutott ezen uradalom birtokába. Nagyanyja végrendeletileg a jezsuitáknak hagyományozta azt, de azon feltétel alatt, hogy ez utóbbiaknak a véghagyományozónól halálakor Rómában kell, hogy legyen tartózkodási helyük; ellenkező esetben az uradalom átszáll Victor Emanuelre. Victor Emanuel nagyanyja azonban épen akkor halt meg, midőn Mazzini és Garibaldi Rómában dultak és a jezsuitákat kiűzték, és így a végrendelet értelmében „Rusinella” Victor Emanuel birtokába került.

Potenzából írják: A piemonti hadseregnek egy közel fekvő faluban állomásozó tisztje értesült, hogy a potenzai franciscanus kolostor a banditák egyik fő gyűlőhelye, s hogy a barátok folyvást élelmi és hadiszereket szolgáltatnak onnan ki a rablóknak. Az erőszak alkalmazása előtt bizonyosságot szerzendő, a banditák ruhájába öltözött a tiszt, és azon órában, midőn a barátok a kolostor körül állótni szoktak, közéjük keveredvén, szemrehányásokat tett nekik, hogy a legközelebbi időben oly hanyagul fogadták a rablócsapat főnökének kívánságait, hogy segélyért tett felszólításaira még csak nem is feleltek. A barátok mentegetőztek, állítván, hogy az átkozott piemontiak annyira szemmel tartják őket, hogy csak egy levelet sem indíthatnak biztosan utnak. Erre az átlózkódott tiszt kijelenté, hogy ma estére néhány társával és több kocsival megjelenend, hogy a szükségeseket elszállítsa. A barátok biztosították, hogy a kijelölt órára mindent elkészítettek. A tiszt a kitűzött órában 15 átlózkódott katonával meg is jelent a kolostorban, hol akkorra valóban készen is volt minden. Természetes, hogy a barátok priorjukkal egyetemben elfogattak, és Potenzába kísértettek. A későbbi kutatásnál, a kolostor rejtekeiben nagy mennyiségű élelmi és hadiszereket akadtak, melyek mind a rablók számára voltak ott felhalmozva.

Az Aquiban levő magyar legiobeli tisztek közt versenyes történt, melynek története a következő: Kún Béla százados fejelemelenségi vétséget követett el parancsnoka, Mogyoródy ezredes és más magas rangú tisztek ellen, melynek folytán Olaszországból kintassított. 52 tiszt, kik Mogyoródy ezredest azzal vádolták, hogy ő eszközölte ki társuk kintassítását, az ezredes elmozdítását kívánták, ellenkező esetben azzal fenyegetőztek, hogy maguk mondanak le. A turini hadügyminiszter Klappa tők elnöklete alatt vizsgálóbizottmányt nevezett ki, és ez elhatározta, hogy az 52 tiszt bocsátassék el.

Törökország. Azon csatáról, mely, mint távsürgönyök után érintettük, a törökök és déli szláv felkelők közt, a dugai völgyiszorulatban Nksich mellett, apr. 15- és 16-án két napig tartott, — a „Wanderer” raguzai levelezője következő részleteket közöl: Dervis basa hadseregével Nksich felé nyomult, hogy azt az ostrom alól felszabadítsa, és élelemmel ellássa. Előcsapatát 4000 basibozuk képezte, kik a vár számára szánt élelmi szereket magukkal vitték. A felkelők, kik ezt minden áron meg akarták gátolni a Dugai völgynél, Nksich közelében foglaltak állomást. April 14-én történt az összeliiközés. A felkelők megtámadták a basibozukokat, megritkították azok sorait, s az eleség nagyrészt elfoglalták. Dervis basa 15-én érkezett meg rendes csapataival, és a csata mindkét részről egyenlő elkeseredéssel, két napig tartott. Azt mondják, hogy a törökök e két napon 900 embert vesztettek. A felkelők veszteségét 300 emberre teszik. Magán tudósítások szerint Dervis basának minden erőködtése dacára sem sikerült szándékának kivitele, míg török tudósítások, a lázadók felett nyert nagy győzelemről beszélnek. A felkelők vesztesége mindenesetre jelentékeny. Montenegróból még segéd csapatokat várnak, s a barcz Duga mellett bizonyosan folytattni fog. E hó 18-án Zabaz mellett is csata volt: a részletek még hiányzanak. Vukovich néhány száz emberrel Ubliban van. Segéde és tanácsosa, Scheggia, a montenegrói fejedelem parancsára elfogatván, Cetinjebe hurcoltatott. Szerbiából hírlak, hogy az 50,000 katonaságon kívül, melyek szervezése és felfegyverzése befejeztetett, 100,000 főnyi szabad csapatok alakítottak, melyek szerbek, bolgárok, oláhok és bosnyákokból fognak állani, s ezek — mint állítják — bekövetkező esetben Bosnia- és Hercegovinába leendő betörésre alkalmaztanának. A raják fölkeléséről Bosniában terjedő hír, mely május 5-én törue ki, alaptalan, mert eddig legkevesebb jelensége sem mutatkozik; egyébiránt sem fegyverük, sem vezérük, és a nevezett országrész török seregek, bashibozukok és arnauták által van megszállva.

Ujabbak. Athéne, apr. 20. Otto király, hogy megmutassa a népek, mennyire bízik rendszeretében, és hogy a nemzeti felfegyverkezést biztosítsa, megrendelte, hogy nemzetőrség állíttassék fel, Belgium és Olaszország mintájára. A kamarák május 7-re vannak összehíva. Ma a mise után a nép nagy lelkesedéssel kísérté a királyt és királynét a palotába. A királyi sereg déli 12 1/2 órákor vonultak be Naupliába. A felkelők hoz-

zajuk csatlakoztak ily kiáltásokkal: „Éljen a király, éljen a nemzet!”

— Az „Öst. D. P.” szerint a bécsi birodalmi tanács május 1-én alkalmasint a miniszterfelelősségi törvényt fogja tavaszi ajándékkul kapni. Az idevonatkozó császári határozat még ugyan nincs tudva; azonban alig lehet kétség a miniszteri javaslat elfogadtatása iránt, melynek értelme oda megy ki, hogy az 1851-ben aug. 20-án kelt legfelsőbb kibocsátvány, mely a miniszterfelelősséget megszüntette, hatályon kívül helyeztessék.

— A „Vaterland” párisi levelezője írja, hogy a tuileriák kabinetje ismét egész komolyan foglalkozik azon darab idő óta szunnyadó kérdéssel, hogy Ausztriát,

Törökországból adandó területkérdés mellett, Velen-cze átengedésére bírják, két erős pont kivételével, melyeknek egyike Verona.

— A berlini hivatalos lap apr. 26-i számában írja, hogy az állam pénz kiadásait ezentul mindig az év elején fogja a törvényhozó gyűlés meghatározni és közzétenni. Királyi parancs következtében a közelebbi országgyűlésnek az 1862-in kívül az 1863-i költségvetést is elterjesztik. Ezenkívül a bevételek és kiadások szorosabb meghatározása is el van rendelve.

— Ragusából sürgönyzik apr. 26-ról: Omer basa a montenegroi fejedelemből ultimatumot küldött, melynek pontjait a fejedelem mind elfogadta. A montenegroi-

ak azonban, kik Dugánál a törökökkel csatáztak, még mindig Herczegovinában vannak.

— Turin, apr. 27. Francia és Angolország követi Benedetti és Hudson Nápolyba utaztak.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről

Április 30-kán: Nemzeti kölesön 84.50. 5% Metalliques 72.20. Bank-részvény 860.—. Hitel-részvény 224.40. Váltó Londonra 130.—. Ezüst 129.15. Arany 6.14.

Április 26-kán: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.—. Erdélyi 69.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(583) **Kerestetik** illő fizetés mellett egy **postai kezelésre** alkalmas kiképezett okleveles egyén.

Ezen állomást elnyerni kívánó, bizonyítványokkal ellátva, tudomást vehet **Radnoth** az uradalmi haszonbérloknél.

(582)

Beküldetett!

Mint tudva van **J. G. Pop** ur, azon magos tiszteletben részesített, hogy saját kézzel készített szájvizet, más iparversenyzőkkel, a cs. kir. laképillet falai közt kiállíthassa. Ő cs. kir. Apostoli Felsége, ezen szer elterjedése és magas tetszésébeni részvételére iránt, a legmagasabb megelégedését méltóztatott nyilvánítani.

Ezen tény tagadhatatlanul egy örvendzett jel, midőn évhosszas törekvés, jelentékeny idő és töke feláldozással sikerült egy vállalatnak ily kitűnő módon pályát törni.

Az **anatherin szájviz** nem csak a birodalomba, mint legelőnyösebb fenntartó és gyógyszerkész a száj és fogbetegségek ellen esmeretes; hanem úgy szólva annyira világhírűvé is vált, miként Amerikába, hol a több évektől óta kizárólagos szabadalom által kinttintetve, az utazás ellen oltalmazva van, jeles tulajdonai által oly jelentékeny előnyt vívott ki, hogy Délre való kivitele a háborus idők dacára, nevezetes fejlődésre vergődött.

A londoni nagy világkiállításon is ezen szer, reméljük méltó helyet foglaland, s legkevésbé se kételkedendünk, hogy az ottani nagyszertű iparkészítményekkel, a versenyt győzelemmel s méltólag fogja kiállani.

(566)

Az osztrák állam minden részeiben, mint elhírhedt Német-hon első orvosi testületétől megbírált, s a magas cs. kir. magyarhoni helytartóságtól, kitűnő alkalmazhatósága végett engedélyezett és esmeretes **VEBER**-féle

Általános KÖSZVÉNYGYOLCS

a fájdalma minden nemei ellen,

mely a köszvényes, csúzos, a kezek és lábakon támadt, minden nemű betegségekben, különösen főgörsöknél, dagadt tagoknál, marjulásoknál, ficzomodásoknál, oldalnyílallásoknál, mint hatályosan, hamar és biztosan segítő szer, ajánlható.

Pakétokban használati utasítással együtt egy darab ára **1 frt. 50 kr.** nehéz szenvedéseknél kétszeres erejű **2 frt. 10 o.** becsben.

Ugyszinte a nevezetes

PÁRIZSI általános kenőcs

mindennemű sebek, fagyások, hideg általi csipések és tyukszemek ellen; **Egy tégely**-nek ára használati utasítással **35 kr.** o. é. egyedül és kirekesztőleg található:

Kolozsvárt: Wolff János ur gyógyszerházában és a néhai Wendler J. örökösöknél;

Werschiczen: St. P. Jognovitz urnál.

Szebenben: Schneider J. F. fényüzési cikkek kereskedésében és Jahn Ferenc urnál.

Aradon: F. I. Probst urnál.

Beszterczén: Dietrich és Fleischer urak kereskedésükben.

Hatzfelden: Telbis János ur kereskedésében.

Fejervárt: Wagner János ur könyv-, mű- és zeneszer kereskedésében.

Kimpolungon: Gregor Kosintzky urnál.

Szegsvárt: Misselbacher á. B és Deutsch úraknál.

(449)

1/2 1862.

(8-8)

VIRÁGGYANTA (BLÜTHENHARZ) a háziállatok termékeltensége ellen.

mint:

ménlovak, kanczák, bikák, tehének, disznók, juhok és kecskék.

A vele eszközlött kísérletek folytán mindig biztosan hat, s azért legjobban ajánlható.

A raktárnok uraknál e szer jóságáról számos bizonyítványok állnak megtekintésre.

Továbbá:

Királyi porosz és a királyi szász miniszterium engedélyével.

Az utánzástól mint- és bélyeg tilalom által törvényesen megóva.

őnak találva több évi kísérletek által s egyszersmind a porosz király ő Felsége löstálóiban, ő Felségének vezérőrnagya s főlovászmestere ő nagyméltósága meghagyása folytán Willisen ur sokszoros próbáinál, dr. Knauer I. osztályu gyógyszerész és az összes királyi istállók főlóorvosa elismerése szerint, — mindig:

LONÁL: torok-mirigy, bélgörcs, étvágyhiány eseteinél, s különösen a lónak teljes épségben s tüzesen tartására.

SZARVASMARHANÁL: a vérteljesnél s a tehének felpuffadásánál (szeles has), kevés, vagy rossz tejelésnél, melynek minősége ennek használata után megpölegé javul, — tüdőbajoknál; bornyuzás alatt ennek tehéneknél alkalmazása igen előnyös, valamint a győnge borjuk is láthatólag fejlődnek ennek beadása miatt.

JOHNÁL: máj-metely elhárítására, az altest rothadásánál s más bajainál, hol a tehetlenséget tönkre teszi.

Kapható valódi minőségben:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszer.; Szebenben: Zührer F.; Décsen: Krémer Samu; Nagyvárad: Popp S.; Szász-Régenben: Dietrich és Wagner; Tordán: Welits Gabor uraknál.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön kapható:

NÖVENDEK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta **Medgyes Lajos**.

Ára: nyomtató velin papíron, bőrbbe kötve, tokkal, 1 frt.

Díszkiadás, író-velin, bőrbbe kötve arany metszéssel, tokkal 1 frt 50 kr.

Utasítás

természettudományi tárgyak gyűjtésére, elkészítésére, megtartására és tovaszállítására, legujabb, általánosan elfogadott elvek alapján írta **Xántus János**. Több a szövegbe nyomott ábrával. Kiadta a k. magy. természettudományi társulat.

Ára 30 kr.

A váltórendtartás

a cs. kir. váltótörvény értelmében.

Népszerű magyarázat, számos gyakorlati példákkal és mintákkal, s a törvény szövegével bővitve.

Mindenneműek felvilágosítására szerkesztette **Finály Henrik Lajos**, gymn. tan. és a kolozsvári szab. keresk. társaság vasárnapi iskolájában rendes tanító. Ára 70 k.

UTI RAJZOK.

Írta **ZOMBORI GEDŐ**.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweitz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 frt.

Pygmalion

vagy

egy magyar család Párisban.

Regény 2 kötetben. Írta **Józsika Miklós**. Ára 1 frt 60 kr.

Széchenyi Pál kalocsai érsek élet-

rajza, írta **Pados János**. Ára 50 kr.

Versus memoriales Emmanuelis

Alvari (De generibus nominum) Ma-

gyar és német értelmezéssel. A tanuló

ifjuság számára közli **Németh Antal**

gymn. tanár. Függelékül a latin nyelv-

tanokhoz. Ára 20 kr.

Ábrázoló mértan, árnytan és táv-

lat. Tankönyvül felsőtanodák haszná-

latára **Hieser J.** után **Dr. Szabó,**

ky Adolf kegyesrendi tanár, 145 a

szövegbe nyomott idommal. Ára 2 frt.

Mit tartunk azon magyar em-

berekéről, kik ez időben a kineve-

zés útján nyert helyhatósági hivatalo-

kat elvállalják. Ára 40 kr.

A görögök holdja Pericles korá-

ban s valami a Democrit-féle tejút-

ról. Ára 1 frt.

Utolsó Árpád, eredeti történeti dráma

6 felvonásban, írta **Várady Gusztáv**. Ára 1 frt 20 kr.

A szőlő, borkereskedés és borti-

zed megszüntetés, mint Magyar-

ország anyagi jólétének alapfeltételei.

Ára 30 kr.

Salustius művei. I-ső füzet: Jugur-

tha 1-84. II-ik füzet: Jugurtha 85

végig és Catilina összeesküvése,

fordította **Vojdissek József**. Egy

egy füzet ára 40 kr.

Egy két szó a homoeopathiáról.

Ára 10 kr.

Kis mesélő, írta **Horkai Bácsi**.

Ára 20 kr.

Vásárfia, írta **Horkai Bácsi**. Ára 20 kr.

A magyar Jacobinusok, történeti re-

gény, írta **Pulszky Ferenc**, fordította

Beniczky Emil. 2 kötet 2 frt 80 kr.

Ugyanott kapható:

Veress F. látogatásijegy alaku fényképei

Darabja 50 kr.

Berde Áron tanár, Bodola Sámuel ev. ref. püspök, Brassai Sámuel, Deák Farkas, Dózsa Dániel szerkesztő, Fekete János román esperes, Fekete Mihály szerkesztő, Finály Henrik, Follinus János, Gyulai Pál tanár, Haynald Lajos rom. kath. püspök, Halmágyi Sándor, Hory Farkas, Jakab Elek, Kriza János unit. püspök, Mikó Imre gróf, Ocsvai Ferenc jogtanár, Orbán Balázs báró, Szász Gerő, Szerdahelyi Kálmán, Szigligeti Anna, Szigligeti Jolán.